

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoV/5/2022
Identifikačné číslo spisu: 4021010001
Dátum vydania rozhodnutia: 10.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:4021010001.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Pavla Farkaša, JUDr. Martina Piovartsyho, JUDr. Petra Štífta a JUDr. Emila Klemaniča v trestnej veci obvineného T. W., v konaní o povolení obnovy konania, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 10. mája 2022 v Bratislave dovolanie obvineného proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2021, sp. zn. 3 Tost 34/2021, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. W. sa odmieta.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre uznesením z 13. mája 2021, sp. zn. 4Ntok/1/2021 zamietol podľa § 399 ods. 2 Tr. por. návrh T. W., O. W. a maloletého O. W. na povolenie obnovy konania, skončeného rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 31. októbra 2002, sp. zn. 1T/45/01, ktorý nadobudol právoplatnosť v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. apríla 2003, sp. zn. 1 To 12/03, pretože neboli zistené podmienky obnovy konania uvedené v § 394 Trestného poriadku.

Proti tomuto uzneseniu podali obvinený T. W. a jeho manželka O. W. sťažnosti, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 30. júna 2021, sp. zn. 3 Tost 34/2021 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Uznesenie najvyššieho súdu napadol obvinený T. W. dovolaním, rukou písaným podaním a prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Kristíny Panasiukovej, a to z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Obvinený v rukou písanom podaní namietol, že ako rodina nedostali právnu ochranu, neakceptovateľným výkladom bolo vytvorené „NE BIS IN IDEM“, najvyšší súd opomenul použiť vlastný výklad a judikatúru. Všetky veci obvineného spolu súviseli, pričom vznikla kolízia dvoch trestov a narušenie individualizácie trestu. Vplyv takéhoto trestu považuje, rovnako ako jeho rodina, za mučenie.

Zároveň poukázal na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Českej republiky, ako aj na svoje konania na Okresnom súde Komárno, Okresnom súde Trnava a Krajskom súde v Nitre.

Obvinený v dovolaní podanom prostredníctvom ustanovenej obhajkyne, označenom ako „Doplnenie podania odsúdeného ...“, vyslovil nesúhlas s názorom najvyššieho súdu k možnosti, že by v čase spáchania skutku mohol trpieť ADHD. Nariadením vykonania navrhovaného dôkazu vo forme encefalografického vyšetrenia mozgu (EEG) súdom by mohlo dôjsť k zmene záveru pôvodného rozhodnutia o vine. V čase vedenia trestného konania pod sp. zn. 1T/45/01 nebola táto porucha zaradená do zoznamu existujúcich porúch a chorôb, preto sa znalci nezamerali na zisťovanie jej prítomnosti. Vyšetrenie si nevie zabezpečiť, pričom žiadosť adresovaná ústavu na výkon trestu odňatia slobody bola zamietnutá s tým, že žiadosť o výkon odbornej činnosti predkladá ústavu spravidla osoba poverená spracovaním odborného vyjadrenia, resp. súdom pribratý znalec. Z dôvodu nezabezpečenia dôkazu zo strany súdu došlo k zásahu do jeho práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Dovolaciemu súd preto navrhol vysloviť porušenie zákona v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, zrušiť napadnuté rozhodnutie, vrátane predchádzajúceho rozhodnutia súdu prvého stupňa, a Krajskému súdu v Nitre prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Predsedička senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Trestného poriadku zaslala rovnopis dovolania na vyjadrenie prokurátorovi Krajskej prokuratúry Nitra (ďalej len „prokurátor“).

Prokurátor vo vyjadrení poukázal na znenie ustanovenia § 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku a z tohto dôvodu navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku odmietnuť, pretože je zjavné, že bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Obvinený T. W. v reakciách (dovolaciemu súdu zaslal 2 vyjadrenia) na vyjadrenie prokurátora nesúhlasil s názorom prokurátora o neprípustnosti dovolania, nakoľko obvinený má mať účinné nástroje ochrany. V nadväznosti na to poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 3 To 8/2016 a nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 284/2011, sp. zn. IV. ÚS 305/09 asp. zn. IV. ÚS 314/2020.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) bez preskúmania veci zistil, že dovolanie obvineného bolo podané v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku, avšak dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 368 ods. 2 Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmieňanom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmieňanom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f) uznesenie o schválení zmiernosti a zastavení trestného stíhania,
- g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v odseku 1 aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmienčnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienčne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmienčnom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste.

S účinnosťou od 1. septembra 2011 Trestný poriadok v § 368 ods. 2 explicitne vymenúva rozhodnutia, proti ktorým je prípustné dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (do účinnosti novely č. 262/2011 Z. z. bol okruh napadnuteľných rozhodnutí daný ustálenou súdnou praxou). V súvislosti so slovným spojením „ak tento zákon neustanovuje inak“ je potrebné poukázať na ustanovenie § 371 ods. 2 Trestného poriadku, ktoré určuje ďalšie typy rozhodnutí, ktoré však môže účinne napadnúť len minister spravodlivosti.

Z uvedeného vyplýva, že uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na povolenie obnovy konania, nepatrí do okruhu rozhodnutí, proti ktorým možno podať dovolanie.

K rovnakému záveru dospel Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo 16. marca 2021, č. k. III. ÚS 235/2021-15:

„6. ... Z ustanovenia v § 368 ods. 1 a 2 Trestného poriadku jasne vyplýva, že dovolanie proti uzneseniu, ktorým krajský súd rozhodoval o sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu o návrhu na povolenie obnovy konania, nie je možné podať, keďže takéto rozhodnutie nie je uvedené v taxatívnom výpočte rozhodnutí v § 368 ods. 2 Trestného poriadku. ...

7. Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, že najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku s odkazom na § 368 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý predstavuje taxatívny výpočet rozhodnutí, proti ktorým možno podať dovolanie. Keďže v tomto výpočte uznesenie súdu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na povolenie obnovy konania, nie je, dovolanie sťažovateľa nie je prípustné. Je zrejmé, že v tomto prípade explicitná právna úprava jasne vymedzuje, proti ktorým rozhodnutiam v trestnom konaní možno podať dovolanie. Najvyšší súd, ktorý aplikoval tieto ustanovenia, postupoval v plnom súlade so zákonom, a preto nemohol zasiahnuť do základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. ...“

Nad rámec dovolací súd dodáva, že rozhodnutia ústavného súdu, resp. najvyššieho súdu, na ktoré obvinený poukazoval, neboli na danú vec aplikovateľné (napr. uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 314/2020 sa týkalo prípustnosti dovolania podľa Civilného sporového poriadku), resp. boli vývojom súdnej praxe ústavného súdu a novelou Trestného poriadku prekonané. Zákom č. 262/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 301/2005 Z. z., sa s účinnosťou od 1. septembra 2011 nielen explicitne upravili rozhodnutia, proti ktorým je dovolanie prípustné (§ 368 ods. 2 Trestného poriadku), ale súčasne sa zaviedol nový dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 Trestného poriadku (bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné). Z dôvodovej správy k § 382 písm. f) Trestného poriadku (bod 129) vyplýva, že sa navrhlo rozšíriť možnosť postupu dovolacieho súdu podľa § 382 Trestného poriadku o prípad, ak je podané dovolanie proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (napr. proti rozhodnutiu o obnove konania). Zámerom zákonodarcu teda bolo vylúčiť z rozhodovania o dovolaní rozhodnutia súdov nižšieho stupňa prijaté v konaní o povolení obnovy konania.

Pokiaľ ide o judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, dovolací súd odkazuje na odôvodnenie rozhodnutí ústavného súdu (napr. III. ÚS 152/2021), v ktorých sa ústavný súd zaoberá relevantnou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ohľadne neporušenia práv vyplývajúcich z Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v prípade odmietnutia obnovy konania.

Z dôvodu nesplnenia procesnej podmienky dovolania najvyšší súd pomerom hlasov 5:0 podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. W. ako neprípustné na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.